

prevenimpuntdro

Número 54

Butlletí d'informació sobre prevenció de drogodependències i altres addiccions a Catalunya

En aquest número...

Editorial 2

Comentari de les dades d'ús compulsiu d'Internet i de joc amb diners per part dels estudiants catalans de 14 a 18 a partir dels resultats de l'última enquesta ESTUDES.

Cop d'ull a la recerca 2

Comentaris al voltant dels resultats i les conclusions d'un estudi que intenta respondre a la pregunta de si la família segueix tenint alguna cosa a fer en la prevenció de l'abús de l'alcohol, un cop els fills ja han deixat enrere l'adolescència.

Materials 3

Sortim – per treballar sobre l'alcohol amb joves de 15 a 20 anys (exposició).
Rasca Rasca – per reduir danys i riscos en l'oci nocturn dels adolescents (targetes).
10+1 Decàleg d'onze punts de la prevenció sobre drogues – per orientar, recordar i repensar la prevenció (guia).

En pràctica 4

Presentació d'un seguit de recomanacions amb base en l'evidència per reduir riscos en el consum de cànnabis.

Navegant 4

Presentació d'un web de l'entitat Stop Sida per informar i donar suport a la comunitat d'homes gais, bisexuals i altres homes que tenen sexe amb homes, en relació a la pràctica del ChemSex.

Finestra oberta 5

Presentació, en primer lloc, d'un programa per educar els infants i adolescents des de l'escola i la família en el bon ús de les pantalles i les aplicacions 2.0, elaborat conjuntament les entitats EdPAC, PDS i ACEDA; i en segon lloc, presentació de les actuacions que ha portat a terme per l'Ajuntament de Canovelles per prevenir les agressions sexistes i reduir l'abús de l'alcohol durant la festa major.

Amb poques paraules 6

Comentaris i notícies breus, d'aquí i d'arreu, sobre diferents temes d'interès relacionats amb les drogues, les drogodependències i altres addiccions.

El calaix 6

Presentació d'un resum de les dades sobre consum de cànnabis entre l'alumnat de l'ensenyament secundari de Catalunya, extretes de l'última enquesta ESTUDES (2016).

prevenimpuntdro és un programa de l'associació:

PDS
PROMOCIÓ I DESVOLUPAMENT SOCIAL

amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials
i Famílies

i la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Agència de Salut Pública de Catalunya
Subdirecció General de Drogodependències

L'informe del Departament de Salut que explota la mostra catalana de l'última enquesta sobre ús de drogues a l'ensenyament secundari a Espanya (ESTUDES) 2016, inclou informació de l'ús compulsiu d'Internet i del joc amb diners a Internet i fora d'Internet, oferint un escenari que indica la necessitat de respostes adequades per evitar que esdevingui un veritable problema. Així, un 25,6% dels estudiants de 14 a 18 anys presentava un **ús compulsiu d'Internet**, amb una prevalença més alta entre les noies (28,6%) que entre els nois (22,6%). Això suposa un increment de 5,9 punts respecte a l'anterior enquesta de 2014 on la prevalença va ser del 19,7%. Pel que fa al **joc amb diners a Internet**, el 7,4% dels estudiants ho van fer alguna vegada en els darrers 12 mesos. De nou una xifra superior en 1,2 punts a la de 2014 (6,2%). En aquest cas, la prevalença va ser molt més alta entre els nois i, les prevalences més altes es van observar als 14 i als 15 anys. I pel que fa al **joc amb diners fora d'Internet**, el van practicar alguna vegada durant els darrers 12 mesos l'11,1% dels estudiants; molt més els nois que les noies. Aquí, però, es va baixar 5,4 punts respecte al 2014 (16,5%).

Més informació a: <https://bit.ly/2UyyoTZ>

Cop d'ull a la recerca

La fi de l'adolescència és la fi de la capacitat dels pares per influir sobre les conductes de risc dels fills?

El paper clau de les pautes educatives de la família i de la qualitat de la relació entre pares i fills durant la infància i l'adolescència per a la prevenció de les conductes de risc, és avui un fet provat i àmpliament reconegut, que constitueix el punt de partida que fonamenta les intervencions de prevenció familiar en el consum de drogues amb base en l'evidència, les quals van desplaçant progressivament a un segon pla les intervencions basades en la informació i la sensibilització a les famílies sobre els riscos associats amb el consum de substàncies.

Però, què passa després de l'adolescència? En els primers anys de la joventut, la família segueix jugant algun paper en la prevenció de les conductes de risc? O, per contra, aleshores ja està tot fet? A aquestes preguntes, referides al consum d'alcohol, intentem donar resposta l'editorial i un dels articles publicats en un número recent d'una coneguda revista internacional sobre salut a l'adolescència (Kogan SM, 2017 i Madkour AS *et al.*, 2017), que comentem en aquesta secció.

És sabut que durant l'adolescència el consum d'alcohol passa a ser un element central de la cultura juvenil. Però, en aquesta etapa, encara juguen un paper els contrapesos de la família, l'escola i el sistema comunitari (per exemple, amb la prohibició de la venda d'alcohol a persones menors d'edat). Amb l'entrada a la joventut les coses canvien, certament... però potser no tant; si més no, per a alguns dels aspectes relacionats amb el paper de la família, que ofereixen un potencial poc aprofitat en la prevenció del consum i l'abús de l'alcohol a la joventut.

En els articles referits més amunt, s'assenyala que l'establiment de normes i límits i la supervisió per part de la família contribueix a un millor desenvolupament i a dissuadir les conductes de risc en els fills, però, alhora, cal destacar la importància de la qualitat de les relacions entre pares i fills, per sobre de les formes obertes de control de la conducta. I és en aquest segon

La falta de supervisió directa o de control sobre la conducta dels fills després de l'adolescència no és un obstacle per a l'influència dels pares.

aspecte on entra en joc el potencial dels pares en la prevenció de l'abús de l'alcohol en els fills durant la joventut. Així, diferents estudis indiquen els pares que tenen una relació propera i comunicativa amb els seus fills després de l'adolescència contribueixen d'aquesta manera a evitar que abusin de l'alcohol, essent això especialment així en el període inicial de la transició a l'edat adulta.

■ D'acord amb l'anterior, en l'estudi indicat més amunt es va trobar que les relacions positives amb la mare i amb el pare eren ambdues un predictor clar d'un menor abús d'alcohol en els fills i les filles de 18 i 19 anys. Tanmateix, també va trobar diferències de gènere entre pares i fills. Així, la influència de la qualitat de la relació amb la mare persisteix per als fills, però no per a les filles, un cop han deixat enrere l'adolescència. Per als fills, en canvi –més propensos que les filles a abusar de l'alcohol–, l'efecte protector de les relacions positives amb la mare va persistir fins als 25 anys. En contrast amb això, es va trobar que l'existència d'unes relacions properes amb el pare tenien uns efectes protectors consistents tant per als fills com per les filles de 18 a 25 anys. A l'article, els autors apunten possibles explicacions per a aquestes diferències de gènere observades, entre

les quals suggereixen –entre altres– que siguin resultat de diferències en les expectatives de comportament i/o en els estils de cria dels fills durant la adolescència. En síntesi, al final de l'adolescència i l'entrada a la joventut, les relacions amb els companys i els seus vincles amb la cultura de l'alcohol poden ser una font de problemes. Tanmateix, en un context de relacions familiars càlides i properes, als joves els és més fàcil ser conscients de la seva pròpia capacitat per controlar la seva vida i prendre decisions saludables. Fins que els joves comencen a desenvolupar relacions familiars pròpies, els pares i les mares continuen sent uns agents de suport importants per promoure decisions saludables. La falta de supervisió directa o de control sobre la conducta dels fills després de l'adolescència no és un obstacle per a l'influència dels pares: una bona comunicació, compartir activitats i sentir-se propers als pares són factors clau per prendre decisions saludables sobre l'ús de l'alcohol després de l'adolescència.

Per continuar llegint:

Kogan SM. (2017). The role of parents and families in preventing young adult alcohol use. *J Adolesc Health*. 61:127-128.

Madkour AS, Clum G, Miles TT, *et al.* (2017). Parental influences on heavy episodic drinking development in the transition to early adulthood. *J Adolesc Health*. 61:147-154

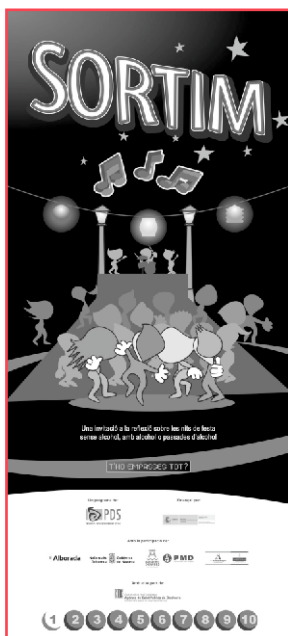
Sortim

Una invitació a la reflexió sobre les nits de festa sense alcohol, amb alcohol o passades d'alcohol

Material educatiu format per una exposició de 10 plafons de 80 x 200 cm. i una guia d'activitats, per promoure i facilitar el treball preventiu al voltant del consum d'alcohol amb grups de joves de 15 a 20 anys, aproximadament. És un material de recent creació que es pot utilitzar tant en l'àmbit de l'educació formal (centres educatius) com de l'educació no formal (centres juvenils, associacions, etc.), per facilitar processos d'anàlisi i reflexió crítica sobre el consum d'alcohol i les conductes de risc als espais d'oci nocturn, així com sobre les conductes violentes i sexistes que tenen lloc en aquests contextos, i reduir riscos associats amb el consum d'alcohol en l'oci nocturn. Ha estat elaborat per l'associació PDS, amb la col·laboració de l'associació Alborada (de Galícia) i dels programes de drogues de l'Ajuntament d'Eivissa i dels Governos autonòmics de Navarra i d'Astúries, comptant amb finançament del Pla Nacional sobre Drogues. L'exposició SORTIM s'ofereix en règim de préstec, amb el suport del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, als ens locals, entitats, equipaments interessats en la seva utilització.

Més informació:

PDS · Promoció i Desenvolupament Social
 ☎ 93 430 71 70 ✉ pds@pdsweb

10+1 Decàleg d'onze punts de la prevenció sobre drogues

Document breu (18 pàgines) editat en format electrònic pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, que constitueix un recull de propostes adreçades principalment a les persones que comencen a treballar en prevenció. Previst inicialment com un decàleg per a professionals de la prevenció, ha acabat contemplat onze temes –fet del qual deriva el joc de paraules del títol– que incorporen recomanacions derivades de l'evidència sobre la prevenció en l'àmbit de les drogues i, també, de l'experiència de professionals amb anys d'experiència de treball en el tema, que un dia també van començar a planificar accions i estratègies preventives. Alhora, als professionals que fa temps que treballen en el sector també els pot ajudar a recordar coses oblidades i aturar-se un moment a repensar el seu treball per qüestionar-lo i/o enriquir-lo. Cada tema tractat està recollit en una pàgina amb un títol, unes preguntes per la reflexió, un apartat d'explicació i un o més recursos per ampliar la informació o servir d'exemple. Accessible a: <https://bit.ly/2UhxhH>.

Rasca Rasca

Millor prevenir que rascar

Conjunt de 12 targetes del tipus “rasca-rasca” per prevenir i reduir els danys i riscos associats amb el consum d'alcohol en les activitats d'oci nocturn dels adolescents i joves. Elaborades en el marc d'un projecte conjunt (“Millor prevenir que rascar”) del Pla de Drogues i Promoció de la Salut C17, el Pla de Drogues de la Mancomunitat de la Vall de Tenes i el Pla Integral sobre Addiccions del Baix Montseny, amb el suport de la Diputació de Barcelona, per facilitar la interacció dels professionals dels plans amb els joves en concerts i altres activitats, també es poden distribuir a través de tallers en els centres juvenils. Cada targeta planteja una situació relacionada amb el consum d'alcohol, amb quatre possibles conseqüències sota els “rasca-rasca”, obtenint-se una conseqüència o una altra en funció de l'opció rascada. Tanmateix, es dona per fet que la curiositat portarà els joves a rascar totes les opcions, facilitant així la reflexió sobre les diferents conseqüències plantejades a cada targeta. Els temes tractats a les targetes inclouen les barreges, la ressaca, la violència, el sexe segur o la conducció, entre altres.

Més informació:

Pla de Prevenció de Drogues i Promoció de la Salut C17
 ☎ 680 52 08 99

Com reduir riscos en el consum de cànnabis?

El cànnabis és la droga il·legal més consumida a Catalunya, amb prevalences de consum elevades entre els joves: segons l'última enquesta ESTUDES un 34,9% dels estudiants catalans de 14 a 18 anys l'han provat, un 20,3% en van consumir en els darrers 30 dies i un 3,1% en serien consumidors problemàtics. Això, junt amb l'actual situació d'alta tolerància social envers el seu consum i de progressiva liberalització en el context internacional, fa que adquireixin especial rellevància les estratègies per reduir els riscos associats amb el consum de cànnabis.

Però, quines orientacions amb base en l'evidència podem donar per reduir riscos en el consum de cànnabis? Uns investigadors canadencs i australians van mirar de respondre a aquesta pregunta fa uns anys, fent una àmplia revisió d'estudis de qualitat i, més recentment, s'ha fet una nova revisió. Tot seguit presentem, d'una manera molt resumida, les principals conclusions:

Iniciar el consum com més tard millor (mai abans dels 16 anys). Iniciar el consum en edats primerenques s'associa amb una major probabilitat de patir conseqüències negatives, socials i de salut. Això té a veure amb l'afectació del desenvolupament cerebral, en especial si el consum és intensiu i perllongat. A Catalunya, l'edat mitjana d'inici del consum de cànnabis entre els adolescents ronda els 14,6 anys, segons l'última enquesta ESTUDES.

Evitar el consum freqüent o intensiu. Aquesta forma de consum (per exemple, diari o gairebé) comporta un major risc amb problemes de presentar problemes socials i de salut.

Consumir cànnabis poc potent i/o amb una relació equilibrada de THC i CBD (cannabidiol). El consum de

cànnabis d'alta potència s'associa amb un major risc de problemes aguts i crònics.

Optar millor pel consum sense combustió. Tot i que altres formes de consum (pipes d'aigua, vaporitzadors, etc.) no estan exemptes de riscos, sembla preferible evitar la combustió ("porros"). Alhora, si es fuma, convé evitar pràctiques com la inhalació profunda o contenir la respiració.

Evitar consumir-ne les persones per a les quals suposa un major risc. Això inclou (a més dels adolescents), les persones amb predisposició o antecedents familiars de problemes de salut mental greus, les dones embarassades i, potser, les persones amb problemes cardiovasculars.

No consumir-ne si s'ha de conduir. Fer-ho comporta un major risc d'accidents. A més el consum combinat de cànnabis i alcohol multiplica els seus riscos per separat.

No consumir cannabinoides sintètics. Aquests productes (com ara l'anomenat *Spice*) semblen poder tenir conseqüències clarament més greus per la salut i concentracions molt altes de THC.

A més convé, lògicament, evitar combinar pràctiques de més risc, i recordar que l'única opció que elimina el risc és no consumir drogues.

Per saber-ne més:

Fischer B., Jeffries V., Hall W., *et al.* (2011). Lower risk cannabis use guidelines for Canada (LRCUG): a narrative review of evidence and recommendations. *Can J Public Health* 102(5):324-27.

Fischer B., Russell C., Sabioni P., *et al.* (2017). Lower-risk cannabis use guidelines: a comprehensive Update of evidence and recommendations. *AJPH*. 107(8): e1-e12.

Navegant

Chemsex.info

Més informació i accés al web a: <https://chemsex.info>

Web de l'Associació Stop Sida per informar i donar suport a la comunitat d'homes gais, bisexuals i altres homes que tenen sexe amb homes, en relació a la pràctica del ChemSex o ús intensiu de drogues en contextos sexuals durant períodes de temps llargs, que poden anar des de diverses hores fins a diversos dies. Els seus continguts parteixen d'un grup de persones practicants del ChemSex, i estan avalats per professionals sanitaris. Fent ús d'informacions presentades amb texts i vídeos, es proposa ajudar les persones interessades en gestionar millor el seu consum de drogues en el sexe, tant si el consideren problemàtic com si no: a) aportant informació sobre les drogues més utilitzades en aquestes sessions i estratègies per reduir riscos en aquest context d'ús; b) convidant a omplir un qüestionari anònim per valorar i reflexionar sobre com pot estar afectant a la persona la pràctica del ChemSex; i c) fent difusió d'un servei (ChemSex Support) portat per professionals (psicòlegs, mediadors i treballadors socials) de la comunitat gai que ofereix, presencialment o per videoconferència, atenció psicossocial i assessorament en reducció de riscos i danys, d'una manera personalitzada, confidencial, anònima i gratuïta.

Reiniciem-nos [Control-Alt-Suprimir] Per un bon ús de les pantalles i les aplicacions 2.0

Reiniciem-nos [Control-Alt-Suprimir] és un programa per promoure el bon ús de les pantalles i les aplicacions 2.0, elaborat conjuntament per les associacions EdPAC (Educació per a l'Acció Crítica), PDS (Promoció i Desenvolupament Social) i Grup ACEDA, comptant amb finançament de Dipsalut (Organisme de Salut Pública de la Diputació de Girona).

El programa aborda sis problemàtiques relacionades amb l'ús de les tecnologies per part d'infants i adolescents: l'addicció a les pantalles, l'assetjament virtual, l'excés de consum de tecnologia, el control i la vigilància excessiva per part de tercers, la superpopularitat a les xarxes socials i la manca de reserves i precaucions a l'hora de proporcionar dades personals.

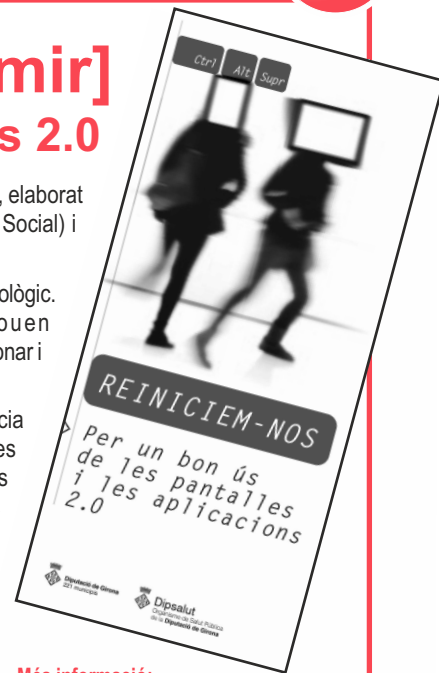
Reiniciem-nos inclou una programació per treballar principalment amb l'alumnat de l'ESO. El seus materials inclouen: sis presentacions didàctiques en format Prezi, amb informació i propostes d'activitats per treballar als centres educatius o a l'àmbit de l'educació no formal; sis cartells per a adolescents i joves, per a ser utilitzats en equipaments juvenils i centres educatius; una guia per a pares i mares i altres familiars, amb continguts orientatius sobre l'educació en l'ús de pantalles; i un fullet descriptiu del programa.

Les presentacions didàctiques tracten els següents temes: 1) els diferents tipus de pantalles i aplicacions 2.0; 2) les diferents oportunitats que ofereixen els diferents dispositius i programaris, i els àmbits de treball, creativitat i lleure que poden potenciar i facilitar; 3) les diferents relacions que s'estableixen a distància mitjançant els mòbils i els ordinadors, en funció de qui són les persones i quina relació hi tenim; 4) els riscos i problemes associats amb els usos de pantalles i aplicacions 2.0; 5) l'assetjament virtual per part de persones conegudes o no, i l'impacte que pot provocar en qui el pateix; i 6) els aspectes obscurs i amagats de les empreses d'aparells

tecnològics i el seu impacte social i ecològic. Totes les presentacions inclouen informació, imatges, textos per reflexionar i activitats per realitzar.

D'altra banda, els cartells fan referència als temes següents: 1) el control de les comunicacions i la vigilància de les persones que fan les empreses i els governs mitjançant l'ús de pantalles; 2) la diferència entre la comunicació cara a cara i la virtual; 3) les relacions poc sanes i de control entre els membres d'una parella associades a certs usos de les aplicacions mòbils i de webs 2.0; 4) el consumisme relacionat amb els aparells tecnològics; 5) l'addicció a les pantalles; i 6) l'assetjament mitjançant les pantalles.

Per últim, la guia per a pares i mares i altres familiars, és un document de 16 pàgines, en format digital, que ofereix orientacions per educar en els usos de les pantalles i les seves aplicacions, a més d'informació sobre les tecnologies interactives 2.0, els usos que en fan els nens i joves i els problemes que els poden causar en funció de com les emprin.

Més informació:

EdPAC ☎ 933 191 746

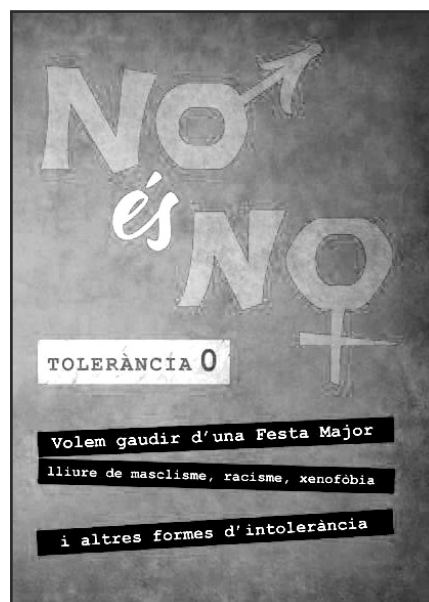
PDS ☎ 934 307 170

Festes sense agressions i amb menys alcohol a Canovelles

L'Ajuntament de Canovelles va activar durant la Festa Major d'estiu un protocol contra les agressions masclistes, el racisme la xenofòbia i altres formes d'intolerància, sota el lema "NO és NO. Intolerància 0". Aquest protocol es va donar a conèixer a totes les persones responsables de l'organització d'activitats festives per tal que poguessin actuar d'una manera efectiva davant possibles agressions sexistes i d'altra mena. També es va comptar, en els punts de més concentració de públic, amb la presència d'agents educadores i preventives degudament identificades, que actuaven, tant de manera preventiva com per aturar possibles agressions, i que estaven en contacte directe amb la policia local i els membres de la seguretat privada dels diferents actes. Alhora, el punt d'atenció de la Creu Roja estava a disposició de les possibles persones afectades, igual que el Punt Lila de la Festa Major, que comptava amb professionals per atendre, informar, distribuir material de la campanya i ser punt de trobada.

El protocol estableix una sèrie de mesures per actuar davant d'una agressió sexista en el marc de les activitats de la festa, entre les quals s'inclouia: a) comunicar a la persona agressora que el seu comportament és inacceptable; b) convidar-la pacíficament a

marxar, en cas que no aturi el seu comportament; i c) donar a conèixer a l'escenari, tot respectant la intimitat de la víctima, que hi havia hagut una agressió sexista i que es condemnaven aquestes accions.

Paral·lelament amb l'activació d'aquest protocol, durant la Festa Major també es van portar a terme actuacions per dissuadir el consum d'alcohol en grans quantitats: facilitant el consum d'aigua en els punts Lila i amb la instal·lació de fonts d'aigua en els espais amb més aflluència de públic; formant en servei responsable el personal de les barres de les entitats; amb la presència d'un educador social que les informava i assessorava; prohibint l'ús de gots de litre; comptant amb la seva col·laboració per emprar gots reutilitzables i de mida petita; controlant la venda d'alcohol a persones menors d'edat; i distribuint materials de sensibilització sobre el consum d'alcohol en situacions de festa, del programa "T'ho empasses tot?".

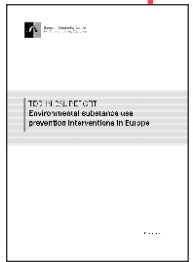
Més informació: Ajuntament de Canovelles ☎ 938 618 983

Amb poques paraules

6a edició de la Guia didàctica "De Igual a Igual". Guia de 38 pàgines, en edició digital, per treballar amb joves de 15 anys i més grans (a l'educació secundària postobligatòria, equipaments juvenils, etc.) aspectes relacionats amb la salut, la relació amb el grup d'iguals, etc., a través de propostes basades en 26 vídeos breus premiats en diferents edicions d'un concurs ("Drogues: el teu punt de mira") adreçat a estudiants universitaris. **Accessible a:** <https://bit.ly/2TITJU2>

Environmental substance use prevention interventions in Europe. Informe de l'Observatori Europeu de les Drogues (OEDT), de 56 pàgines, publicat en format electrònic, que ofereix una visió general de la gamma d'intervencions de prevenció ambiental (reglamentàries, físiques i econòmiques) que s'utilitzen actualment a Europa en l'àmbit del consum de substàncies, partint dels resultats d'una enquesta realitzada a experts de diferents països. **Accessible (en anglès) a:** <https://bit.ly/2B37D2w>

Guia d'orientació per prevenir en família. Guia de 16 pàgines, que forma part dels materials del programa "Controles?" de la Diputació de Barcelona, adreçada als pares i mares per ajudar-los a reflexionar sobre el seu estil educatiu, a millorar les relacions i la comunicació amb els fills i a acompanyar a aquests en el desenvolupament d'actituds responsables i habilitats per a la vida que els ajudin a evitar el consum de drogues.

Accessible a: <https://bit.ly/2NOMIKx>

Pla funcional del programa d'intercanvi de xeringues (PIX) a les farmàcies comunitàries.

Guia de 58 pàgines elaborada per la Subdirecció General de Drogodependències, conjuntament amb el Consell de Col·legis Farmacèutics de Catalunya i amb la col·laboració de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, que s'adreça als farmacèutics comunitaris, tècnics locals de drogodependències i professionals de salut pública, per aportar-los eines i recursos per posar en marxa un PIX i garantir-ne un bon funcionament. **Accessible a:** <https://bit.ly/2TpPTZN>

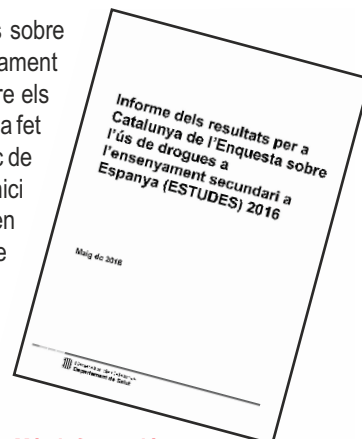

Encuesta sobre Alcohol y otras Drogas en España (EDADES) 2017-2018. Informe de l'última enquesta EDADES, que fa cada dos anys el Pla Nacional sobre Drogues a la població de 15 a 64 anys resident a Espanya, per conèixer l'evolució de les prevalències de consum de drogues, els perfils dels consumidors, la percepció de risc envers diferents conductes de consum, la percepció de disponibilitat de les drogues il·legals, etc. A més, ara també explora aspectes relacionats amb l'ús compulsiu d'Internet i la ludopatia.

Accessible a: <https://bit.ly/2QQalko>

El calaix

El consum de cànnabis entre la població catalana adolescent. Aquesta secció presenta un resum de les dades sobre consum de cànnabis entre l'alumnat de l'ensenyament secundari de Catalunya, segons l'explotació que ha fet el Departament de Salut de l'última enquesta ESTUDES (2016) espanyola: 1) El cànnabis va ser la droga il·legal més consumida entre els estudiants de 14 a 18 anys: el 34,9% l'havia provat alguna vegada, el 28,3% n'havia consumit l'últim any i el 20,3% ho havia fet en els últims trenta dies. 2) El 2,6% eren consumidors diaris o gairebé diaris i el 3,1% presentaven un consum problemàtic de cànnabis. 3) El consum va ser més freqüent entre els nois que entre les noies en tots els indicadors. 4) L'edat mitjana d'inici del consum va ser de 14,6 anys. 5) El 97% dels estudiants que va consumir cànnabis en els darrers trenta dies ho va fer en forma de porro, un 19,6% va usar pipes d'aigua, *bongs*, pipes o *shishas*, un 9,2% va emprar la via oral a través de pastissos, galetes, gotets, i un 2,4% cigarretes electròniques. 6) Un 4,3% dels estudiants van iniciar tractament, en els últims dotze mesos, per deixar o reduir el consum de cànnabis. 7) Un 65,8% de consumidors problemàtics de cànnabis s'havien emborratxat en els últims trenta dies, triplicat la prevalença de la totalitat dels alumnes. 8) El 9,2% dels estudiants de 14 a 18 anys van reconèixer haver estat passatgers, en els últims dotze mesos, de vehicles a motor conduïts per algú sota els efectes del cànnabis. 9) Entre els estudiants que havien consumit cànnabis en els últims trenta dies, un 11,2% van declarar que la seva nota mitjana global era un suspens i un 27,9% que havien repetit un curs o més. Aquests percentatges van ser d'un 6,1% i d'un 17,8%, respectivament, per a la totalitat dels estudiants.

Més informació:
<https://bit.ly/2UyyoTZ>

prevenimpuntdro

Edita: PDS · Promoció i Desenvolupament Social

Direcció: Jaume Larriba

Disseny i muntatge: E. Bosch

Fotomecànica i impressió: STUDIUM Talleres Gràfics, S.A.

Dipòsit legal: B.44.871-2000

Voleu donar a conèixer un programa, un material o una notícia?
Voleu que el butlletí tracti algun tema en concret?
Voleu estar en el mailing de distribució?

FEU-NOS-HO SABER!
Prevenim.dro

Tel: 934 307 170 · Fax: 934 390 773
E-Mail: prevenim.dro@pdsweb.org

